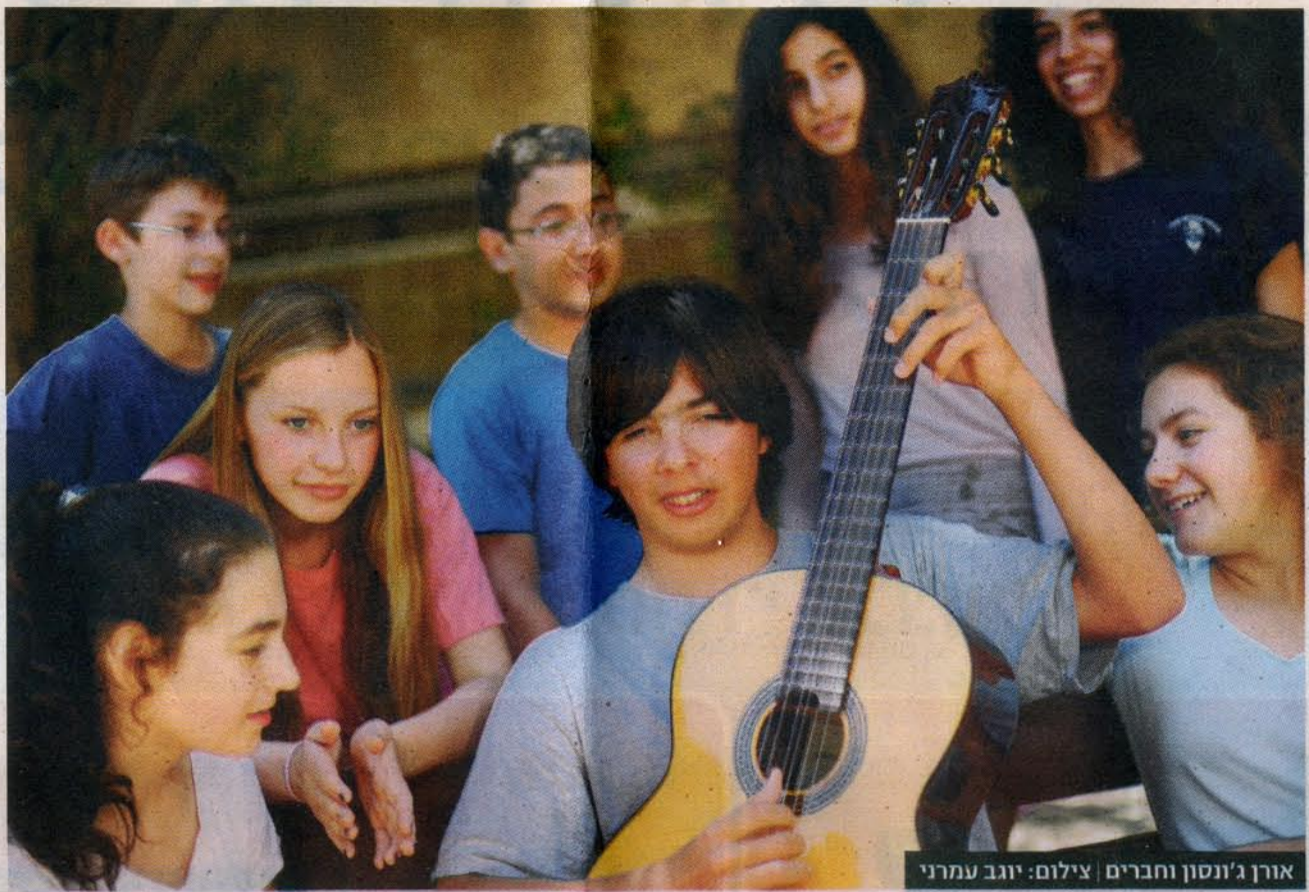

רואים לו בעיניים

כשאורן ג'ונסון למד בבית הספר "בגין" בנתניה, הוא הרגיש שלא מתייחסים אליו כאל חבר אלא כ"ילד העיוור" • כשעבר לחטיבת הביניים "הכפר הירוק" השתלבותו הייתה נפלאה וכיום הוא גיטריסט, גולש סאפ, רוכב אופניים וג'ודוקא • על התקופה הקשה בחייו הוא אומר: "כל הזמן הזה אמרתי לאמא 'לא מפריע לי שאני לא רואה אנשים, מפריע לי שהם לא רואים אותי'"

אורן ג'ונסון וחברים | צילום: יוגב עמרני

מאוד הוכחתי לכולם כי מדובר רק במגבלה פיזית".
שנתיים אחרי, ג'ונסון מרגיש שווה בין שווים ואפילו מעבר לזה. "יש לי חברים שאיתם אני נפגש גם אחרי הלימודים, אני נבחרתי כנציג הכיתה במועצת התלמידים ואני גם נהנה במגמת המוזיקה שם אני היחיד שמנגן בגיטרה קלאסית, ואני מאוד משתפר. או נכון, אני לא משחק משחקי כדור עם החברה, אבל אנחנו הולכים ומדברים ומשחקים במשחקים אחרים ורצים. אני בכלל בחור שאוהב ספורט, אוהב לרכוב על אופניים, לרוץ כפי שאני עושה בשיתוף עם עוד רץ לצידי חמש פעמים בשבוע וכמעט בכל יום שיש לי אני בים עושה סאפ. למה? כי המגבלה הזו לא משנה את מה שאני רוצה לעשות אלא את איך שאעשה זאת".

סירבו לקבל פרס

מורתו של ג'ונסון, ליווריק, אמורה הייתה לקבל בשבועות הקרובים את הפרס השנתי של עמותת "אופק ילדינו" - הארגון הארצי להורים לילדים עיוורים ובעלי לקויות ראייה. ליווריק סירבה לקבל את הפרס. "היא ישר אמרה לי שהיא לא רוצה לקבל פרס על משהו כה טריוויאלי כמו התנהגות ויחס אנושי", אומר ג'ונסון. "באופן אישי, כמי שלומד פה כבר שנתיים, הייתי שמח אם בעמותה היו חושבים על מישהו אחר לתת לו פרס, כי אני חושב שפרסים צריכים לקבל על דברים הרבה יותר יוצאי דופן מלהיות חבר או מורה של ילד עם לקות ראייה או כל ליקוי פיזי אחר. בעצם זה שיש לי חברים בכיתה, הם זכו וגם אני זכיתי".

ואכן ניכר כי שאר ילדי השכבה מנסים לקבלו כפי שהוא, מתקצצים סביבו כאשר הוא מוציא את הגיטרה שעימה הוא מנגן במגמת המוזיקה המקומית ומבקשים ממנו לנגן שירים, צוחקים עימו ועוזרים לו בכל רגע נתון. ליווריק: "הוא מדהים, אפילו מלמד אותי דברים על התמור דדות וכוח רצון, יש לו חוכמת חיים והוא אחר שבאמת מיישם את המשפט שאין דבר העו' מד בפני הרצון. אינטליגנטי, בעל ערכים של חברות ולוחם בכל דעה קדומה. האושר שלי הוא לראות אותו משחק איתם, קופץ איתם בין הסלעים בטיול השנתי ומשתלב".

אורן, מה החלום שלך?
"שיום אחד כשאהיה גדול אעמוד כיו"ר עמותת לנוקמים, לאו דווקא ללקווי ראייה. אפשר לגרום למצב העמותות בארץ להיות יותר טוב. לקראת הקיץ אחליט לאיזו עמותה אצטרף ומשם אמשיך הלאה".
נראה שאתה עושה הכל כדי שלא ירגישו שאתה מוגבל.

"אני לא מסכן. למרות שלאמא שלי יש תו נכה, אני לא מרשה לה להחנות בחניית נכים, כי אני יכול ללכת כמה מטרים. אני רוצה שבעלי מגבלה פיזית יבינו שיש דרך לחיות בעולם הזה כשווים בין שווים".

אני מבין שאתה אוהב מכונניות, מה יהיה כשיגיע היום וכל חבריך יוצאו רישיון נהיגה?
"אני חולם לשבת מאחורי ההגה, אולי לא עוד שלוש שנים אבל מתישהו, כי הרפואה מתקדמת וגם המכונניות מתקדמות".

תשתמש בכלב נחיה?
"אני לא חושב. לא רוצה שירחמו עליי, כפי שאני לא מרחם על עצמי. אני מי שאני, נולדתי כך, אבל גם נולדתי שמח ולכן אני מסתדר בחיים עם מה שאלוהים נתן לי ואף אחד לא יצליח לקלקל לי". ■

כאל חבר או תלמיד מן המניין אלא כ"ילד העיוור". "כל הזמן הזה אמרתי לאמא 'לא מפריע לי שאני לא רואה אנשים, מפריע לי שהם לא רואים אותי'", הוא מסביר.
ככל שעבר הזמן ג'ונסון כמה לשוב לספסל הלימודים, לפתח קשרים עם בני ובנות גילו והוא החל לחפש בית ספר חדש. כאשר שמע על חטיבת הביניים של "הכפר הירוק", הוא נדלק. "אמא שלי רצתה שאשאר ללמוד בנתניה, אולי בבית ספר קטן יותר ואינטימי, אבל אני רציתי משהו אחר, רציתי מרחב ביים", הוא אומר. "רציתי להכיר ילדים שונים מכל הארץ ובכלל לשנות כיוון למשהו יותר חיובי. החיבור ביני לבין בית הספר והמורה שלי ענבל ליווריק, היה טבעי. שינינו דיברנו לפני שנכנסתי ללימודים בשנה שעברה. היו לי אמנם חששות, גם לגבי איך יקבלו אותי וגם לגבי חזרה בכלל למסגרת לימודית חדשה אחרי שנה שבה הייתי בבית, אבל חצי מהחששות הללו נעלמו ביום הראשון והשאר עם הזמן. כל הכיתה לקחה חלק בתהליך הקבלה שלי וזה היה מרגש, כי זה לא מובן מאליו שיש בכיתה ילד בעל לקות, אך מהר

למד בגנים ובבתי ספר רגילים. מיומו הראשון לימדו אותו הוריו שייטכן והוא בעל מגבלה, אבל זה אינו עושה אותו שונה מאיש. אולם בתחילת כיתה ו', החליט לעזוב את בית ספר "בגין" ולהישאר ללמוד בבית. "עזבתי את בית הספר כי לא היה לי טוב", הוא מסביר. "לא התחברתי לא למורים, לא לצוות ולא לתלמידים האחרים. אמנם איש לא הציק לי, אבל קיבלתי שם יחס מינימאלי מכולם. משהו על גבול המכובד והמנומס, אבל לא יותר. ולכן החלטתי לעזוב. כשעזבתי, לרגע לא חשתי כישלון או שאני לא מתאים למסגרות הללו, לא חשבתי שאני צריך ללכת ללמוד בבית ספר מיוחד. אני רק לקוי ראייה, וככה אעשה את כל מה שאני יכול לעשות. ככה לי מרו אותי בבית".

בחדרו של ג'ונסון ניתן היה למצוא ערימות של ספרי בראייל. כשעזב את בית הספר, המורים למתמטיקה ולאנגלית נכנסו ויצאו מבית הוריו בכל יום כדי שישמור על הרמה הלימודית. בדיעבד, הוא ואמו מסכימים, כי טוב עשו. זה עדיף על פני עוד שנה בה הוא יסתובב בחצר בית הספר כשאיש לא מתייחס אליו

"אני לא מסכן. למרות שלאמא שלי יש תו נכה, אני לא מרשה לה להחנות בחניית נכים, כי אני יכול ללכת כמה מטרים. אני רוצה שבעלי מגבלה פיזית יבינו שיש דרך לחיות בעולם הזה כשווים בין שווים"

רועי רובינשטיין

"אל תקרא לי עיוור או נכה בכתבה שלך", מבקש ממני אורן ג'ונסון בעיר דנו פוסעים בחצר חטיבת הביניים של בית הספר "הכפר הירוק" לכיוון כיתה ח' בה הוא לומד. כשאני לא עונה לו הוא לפתע עוצר את הליכתו, מסיר את משקפי השמש שעל עיניו - שנועדו להגן על מעט ממאור עיניו שעוד נותר, עוצר אותי תוך שהוא מח' זיק בידי ומפנה אליי מבטו. "אני תלמיד כאן, גיטריסט, גולש סאפ, רוכב אופניים וג'ודוקא ורק אחרי זה אני אדם בעל מוגבלות שהיא לקות ראייה", הוא אומר בנחרצות. הוא נרגע רק לאחר שהוציא ממני הבטחה, החזיר את משקפיו לעיניו והמשיך ללכת.

זו אמנם אינה הפעם הראשונה בה ילד בעל לקות ראייה לומד במערכת החינוך הרגילה, אבל לא בכל המקרים השילוב הולך חלק. בעבר כבר היו הורים שמחו על כך שילדיהם צריכים ללמוד עם ילדים "חריגים". השונה שבחבורה נאלץ להתמודד עם דעות קדומות וקשיים חברתיים לא מעטים. ג'ונסון, שמר' גיש כי הוא הצליח להתגבר על הפער הזה, מבקש לשבור סטיגמות לגבי לקות הראייה בפרט ומוגבלות פיזית בכלל. "אני רוצה לג' רום להם להבין שאי אפשר לאפיין בן אדם לפיה אלא לפי מה שהוא חושב, אומר או שואף לעשות", הוא מסביר. "חשוב שאנשים במצבי ידעו שבמקום שבו מתייחסים אליך רק לפי המוגבלות שלך, הבעיה רק בסובבים, ופשוט צריך לקום וללכת".

אין שום מגבלה

קיים דיסוננס בין פני הילד הרכות של ג'ונסון (14) לבין התובנות, הדעות והשקפות העולם שלו - שמלאות בחוכמה וברגישות. הוא בן בכור שמתגורר עם אימו צחית ושתי אחיות קטנות ממנו. אביו אמריקני, שאין לו כיום קשר משמעותי עימו. עד לפני שנתיים